

Naslov članka/Article:

Didaktični pripomoček *Pozorko* kot rezultat timskega dela

Pozorko Didactic Tool As a Result of TeamWork

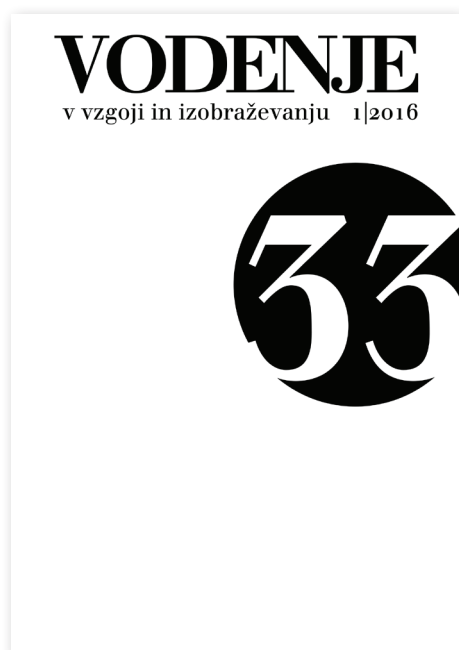
Avtor/Author:

Sanja Draksler in Darja Korpnik

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Vodenje v vzgoji in izobraževanju 33, 1/2016, letnik 14

ISSN 1581-8225 (tiskana izdaja)

ISSN 2630-421x (spletna izdaja)

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2016

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/vodenje-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>

Didaktični pripomoček *Pozorko* kot rezultat timskega dela

Sanja Draksler

Osnovna šola Vransko-Tabor

Darja Korpnik

Osnovna šola Vransko-Tabor

V sodobnem času in pri hitrem tempu življenja smo odrasli in tudi otroci izpostavljeni množici dražljajev v okolici in v nas samih. Pomembno je, da se znamo nanje osredotočiti oziroma da smo nanje pozorni. Za učence v šoli je izredno pomembna aktivna pozornost, ki jo morajo razvijati in krepiti in je potrebna tako v šolskem prostoru pri pridobivanju in usvajanju šolskega znanja, v samem učnem procesu, kot pozneje v življenju. Aktivno sodelovanje strokovnih delavk različnih izobrazbenih profilov učinkovito vpliva na končni rezultat dela. Zorni koti učiteljice razrednega pouka, specialne pedagoginje in pedagoginje se precej razlikujejo, vendar spodbujajo konstruktivno mišljenje, iskanje različnih poti, širjenje lastnega miselnega obzorja in sprejemanje novih izzivov. Med aktivnim sodelovanjem so se porajale najrazličnejše ideje, ki smo jih postopno realizirale in preizkusile v praksi. Kot rezultat našega dela bi radi predstavili *Pozorka*, didaktični pripomoček za sistematično spodbujanje aktivne pozornosti.

Ključne besede: pozornost, aktivna pozornost, didaktični pripomoček *Pozorko*, www.pozoren.si, raziskava

Uvod

Sodobni svet predstavlja splet najrazličnejših dejavnikov, ki pomembno vplivajo na oblikovanje posameznikovega življenjskega sloga. Nezavedno postajamo ujetniki zahtevnega sveta, ki od nas pričakuje odzivanje na vedno nove dražljaje. Množica dražljajev v digitalni, tehnološko inovativni dobi na naše telo deluje različno. Mobilni telefoni, elektronska sporočila, družabna omrežja, najrazličnejše misli, stres, preobremenjenost, utrujenost, pomanjkanje spanca so le nekateri dejavniki, ki prekinjajo miselni tok in slabijo osredotočenost na eno dejavnost.

Šola predstavlja svet v malem. Učenci preživijo v šolskih prostorih zelo veliko časa. Med učenim procesom so izpostavljeni najrazličnejšim dejavnikom, ki pozitivno ali pa tudi negativno vplivajo na njihovo aktivno pozornost. Zaradi številnih dražljajev se težje

osredotočijo na sam učni proces oziroma dejavnost, ki bi se ji morali v tistem trenutku posvetiti.

Učenčevo osredotočenost lahko zmotijo zunanji in notranji dražljaji. Prenekaterega otroka zmoti zgolj prelet muhe, ptičje žvrgolenje, ropot kosilnice, dogajanje na hodniku, pisana obleka učiteljice, padec knjige z mize, klikanje s kemičnim svinčnikom, kašljanje sošolca, veliko večino pa obvestilo po zvočniku, trkanje na vrata, klepetanje vrstnikov, sprehajanje sošolca po razredu ... Na zunanje dražljaje lahko deloma vplivamo ali jih celo odstranimo. Težje je z notranjimi, saj nimamo vpogleda v posameznikovo notranje delovanje.

Posameznikove misli pogosto usmerjajo čustva, npr. strah (»Kaj bo rekla mama, ko bom povedal, da sem dobil negativno oceno?«), zaskrbljenost (»Le kaj je hotel oče včeraj povedati s svojim ostrim pogledom?«), negotovost (»Ali bo fant iz 7. b »lajkak« moja novo sliko na Facebooku?«), veselje (»Komaj čakam popoldneva, da greva z najboljšo prijateljico v »šoping!«). Našo aktivno pozornost velikokrat preusmerijo tudi bolečine, pomanjkanje spanca, lakota, dolgčas itd.

Gotovo je, da so dražljaji del našega življenja in življenja otrok. Zato je pomembno, da otroke učimo, kako in koliko se nanje odzivati, oziroma jih spodbujamo, da bodo zmogli nepomembne dražljaje spregledati in vztrajati v aktivni pozornosti.

»Pozornost« v primerjavi z »aktivno pozornostjo«

V članku omenjava dva pojma: pozornost in aktivna pozornost. Pojem pozornost je nadpomenka aktivne pozornosti. Pozornost pomeni sposobnost osredotočanja na neki zunanji ali notranji dražljaj, aktivna pozornost pa je sposobnost vztrajanja pri nekem dražljaju oziroma pozornost, ki jo posameznik zavestno usmerja in vzdržuje. Pri tem se mora zavestno ubraniti dražljajev, ki bi lahko bili moteči (Mravlje 1999, 26).

Z aktivno pozornostjo zbiramo misli na zaželeni točki in jih tam pustimo. Le nekajsekundna koncentracija na izbrani objekt nam še ne prinaša koristi. Bistvo aktivne pozornosti je torej, da zmoremo svoje misli za dalj časa naravnati na določeno točko (Beyer 1992, 19).

Popolne koncentracije smo sposobni omejen čas. Pri skoncentrirani umski dejavnosti je po dvajsetih do tridesetih minutah že opaziti prvo zmanjšanje pozornosti. Prav zato je pomembno, da med dejavnostmi, ki zahtevajo aktivno pozornost, delamo krajše

odmore. V tem času naberemo nove moči, koncentracija se okrepi (Keller 2000, 78).

Nehote se postavlja vprašanje, kako otrokom pomagati, da se bodo znali ubraniti motečih dejavnikov in bodo lažje vztrajali v aktivni pozornosti.

Sprejemanje izziva privede do ustvarjalnega iskanja rešitev

Prej zastavljeno vprašanje na prvi pogled predpostavlja problem, nerešljiv položaj, ki avtomatsko zastavi novo vprašanje (»Zakaj imajo učenci sploh težave z ohranjanjem aktivne pozornosti?«), pri odgovoru nanj pa si pomagamo z iskanjem vzrokov (nespodbudno domače okolje, primanjkljaji na posameznih področjih učenja, motnje pozornosti in koncentracije, socialni status, nesprejemnost med vrstniki ...).

Na problem sva začeli gledati z drugačnega zornega kota in sva ga sprejeli kot izziv. Prenehali sva iskati vzroke in opravičila za trenutno situacijo ter začeli razmišljati o mogočih rešitvah. Meniva, da zgolj opazovanje razmer, pritoževanje in razmišljanje, da se ne da nič narediti, ne prinese pozitivnih učinkov in zelenih sprememb. Izbiro namreč imamo: ali bomo sprejeli trenutno stanje takšno, kot je, ali pa bomo dejavni in bomo prvi korak na poti k cilju naredili sami.

Timsko delo pedagoginje, specialne pedagoginje in učiteljice razrednega pouka

Pedagoginja in specialna pedagoginja vsak dan sodelujeva z vsemi subjekti v vrtcu in šoli. Vpeti sva v najrazličnejše dileme, ki nama predstavljajo novo izkušnjo za strokovno in osebnostno rast, izzive, prostor za učenje in sodelovanje. Ob pogovorih z učiteljicami sva začutili, da se pojavlja vedno večja potreba po rednem in sistematičnem spodbujanju aktivne pozornosti na otrokovi nezavedni ravni, saj je ravno pozornost tista večšina, za katero učiteljice večkrat zaznajo, da je pri učencih šibka, oziroma je nepozornost ena izmed velikih ovir pri usvajanju znanja. Predpostavljali sva, da bodo otroci ob primernem spodbujanju aktivne pozornosti čez čas lažje sledili samemu učnemu procesu.

Avtorici didaktičnega pripomočka *Pozorko* sva za izdelavo potrebovali dve leti rednega dela, ki je zahtevalo podrobno organizacijo, sistematičnost, medsebojno prilagajanje, spodbujanje, sprejemanje novih izzivov, soočanje z ovirami in konstruktivno komunikacijo. Timsko delo se je začelo s številnimi možganskimi ne-

vihtami, idejami, primerjanjem osebnih nazorov, različnimi strokovnimi izkušnjami, ki jih je bilo treba med delovnim procesom logično organizirati, usklajevati in po skupni poti speljati do cilja, ki sva si ga zadali. V drugem letu sva v tim povabili učiteljico razrednega pouka, da bi izdelek preizkusila v praksi, hkrati pa z eksperimentalno in z dvema kontrolnima skupinama opravili raziskavo; tako sva hoteli preveriti, ali sva na pravi poti ali bo potrebna korekcija načrtane poti.

V zadnjem letu se je tim sestajal enkrat tedensko; na sestankih smo opravile evalvacijo že izvedenih dejavnosti in načrtovale nove, pripravljale izboljšave, iskale morebitne variacije, analizirale odzive učencev, ki jih je učiteljica opazila v svojem razredu, ter razmišljale o nadaljnjem poteku dela.

Didaktični pripomoček *Pozorko*

Pozorko je didaktični pripomoček za sistematično spodbujanje aktivne pozornosti, hkrati pa osnova za razvijanje naše ustvarjalnosti pri sodelovanju z otroki. Vsebuje sto nalog na kartončkih (petdeset za spodbujanje slušne in petdeset za spodbujanje vidne pozornosti), priporočila za uporabo, primer variacije naloge ter kodo za dostop do delovnih listov na spletni strani www.pozoren.si.

Kartončki so namensko oblikovani tako, da jih je preprosto uporabljati in se ni treba vnaprej pripraviti. Temu primerno so tudi slikovno in barvno premišljeno opremljeni, kar omogoča lažje prepoznavanje ciljev in področij naloge. Naloge so napisane na pastelni podlagi brez leska, saj je branje tako lažje; izbrali sva tip pisave z ravnimi linijami brez okraskov, z levo poravnavo.

Delovni listi na spletni strani so oblikovani v skladu s priporočili za otroke s posebnimi potrebami. Uporabljajo jih lahko tako učitelji in učenci kot tudi starši in drugi.

***Pozorko* kot sistem**

Vsak dan izide množica najrazličnejših knjig in didaktičnih pripomočkov, namenjenih spodbujanju pozornosti pri otrocih. V obširni ponudbi je težko najti v celoti kakovosten, uporaben in učinkovit izdelek, ki lahko na enem mestu ponudi dovršen sistem spodbujanja aktivne pozornosti.

Preden sva pripomoček začeli razvijati, sva pregledali veliko didaktičnih pripomočkov in ugotovili, da je precej kakovostnih, vendar vsak razvija le določen vidik/določeno področje pozornosti.

SLIKA 1 Didaktični pripomoček *Pozorko*

Velika večina knjig z nalogami od bralca zahteva poglobljeno branje, kar posledično poveča čas priprave na konkretno delo z otroki. Pogrešali sva strukturo, sistematičnost, koncept, ki bi bolj celostno zaobjel področje. Na podlagi teh opažanj in izkušenj pri delu z didaktičnim gradivom sva si zastavili cilj, da razvijeva didaktični pripomoček, ki bo temeljil na sistematičnosti, preglednosti, ki ga bo preprosto uporabljati, hkrati pa bo spodbujal pozitivno motivacijo vseh sodelujočih.

Ker v šolskem prostoru največ informacij prejemamo preko slušnega in vidnega čutnega kanala, sva naloge razdelili v skupini za vizualno in slušno pozornost. Znotraj njiju sva opredelili pet področij: motorika, govor in jezik, pisanje, branje ter predstave.

Uporaba didaktičnega pripomočka *Pozorko*

Uporabo didaktičnega pripomočka priporočamo otrokom, starejšim od sedem let, lahko pa ga uporabljamo že pri mlajših, s prilagojenimi variacijami. Da bi dosegli cilje, je potrebno redno, sis-

tematično izvajanje vaj, deset do petnajst minut dnevno. Vaje moramo izvajati kontinuirano, tako da se izmenjujejo vsa pomembna področja učenja (motorika, branje, govor, jezik, pisanje, predstave). Vsak dan je treba izvesti najmanj eno vajo za slušno oziroma vidno pozornost. Pripomoček lahko uporabljajo otroci sami, učitelji v šoli skupinsko ali individualno ali starši doma. V šoli ga uporabljamo kot uvodno motivacijo, ob koncu ure, za popestritev pouka, za sprostitev ali odmor med učenjem, za sodelovalno učenje med učenci, pri urah dodatne strokovne pomoči ... Vaje lahko nadgradimo z vsebinami, ki jih obravnavamo pri predmetih, ter jih prilagodimo zmožnostim otrok. Starši se lahko doma z otroki sproščeno družijo in izkoristijo čas za učenje preko igre na zabaven način.

Didaktični pripomoček *Pozor*ko lahko uporablja kdor koli in kadar koli, celostna zasnova pa še prispeva k dodani vrednosti izdelka.

Cilji, ki jih dosežemo s sistematičnim in rednim delom

Z raziskavo sva potrdili, da z rednim in sistematičnim izvajanjem kratkih vaj za aktivno pozornost postopno dosežemo naslednje cilje:

- izboljšanje slušne pozornosti,
- izboljšanje vidne pozornosti,
- podaljševanje vztrajanja pri dejavnosti,
- zmanjševanje števila napak,
- izboljševanje tempa pri predelovanju informacij,
- povečanje količine zapomnjenih podatkov – izboljšanje spomina,
- odkrivanje novih poti do cilja,
- boljša samopodoba.

Naloge na kartončkih

Naloge so kratke, raznolike, zanimive, vsaka je zapisana z določenim namenom. Ker se zavedava, da je pomanjkanje časa tako v šoli kot doma velika težava, sva jih zasnovali tako, da so praktične in od uporabnika ne zahtevajo dodatnih priprav, ampak samo pripravljenost izvesti nalogo. Kjer je treba, sva v pomoč pripravili delovne liste, dostopne na spletni strani. Uporabnik jih lahko natisne

ali projicira pred večjim številom ljudi. Zastavili sva si cilj, da morajo biti naloge fleksibilne. To pomeni, da jih lahko učitelj uporablja v različnih delih ure, med uvodom, ob koncu ure, za dvig motivacije, kot prehod med dejavnostmi ... Naloge so uporabne pri različnih oblikah dela v razredu, tako pri individualnem kot pri delu v parih ali skupinah itd. Prilagoditi jih je mogoče različnim metodam dela, poleg tega pa so uporabne pri različnih predmetih. Prav tako so prilagodljive posameznikovim zmožnostim, zaradi česar jih je mogoče uporabljati pri urah dodatne strokovne pomoči, pri učencih od prvega do devetega razreda ter pri odraslih. Nikaikor ni primarni cilj pravilno rešiti nalogo, temveč že vztrajanje pri reševanju in sam postopek reševanja.

Poskušali sva pripraviti take naloge, ki so za otroke privlačne in spodbujajo njihovo zanimanje, saj vemo, da se učenci največ naučijo preko igre, gibanja, takrat ko so sproščeni in nimajo občutka, da se učijo.

Pri delu sva kar najbolj izhajali iz svojih izkušenj, opazovanja in iz tistega, kar sva pri različnih didaktičnih pripomočkih, ki sva jih uporabljali v preteklosti, pogrešali. Želeli sva si pripraviti osnovo, ki jo lahko strokovni delavci v šoli in starši doma nadgrajujemo, pri tem pa uporabljamo svojo domišljijo in ustvarjalnost.

Didaktični pripomoček kot osnova za razvijanje ustvarjalnosti

Vsaka izmed stotih nalog na kartončkih predstavlja zgolj zamisel za nadaljnje ustvarjanje. Vaje lahko prilagajamo razvojni stopnji otrok, starostnemu obdobju, njihovim intelektualnim zmožnostim, vsebinskemu področju, priljubljeni temi ... Vsak učitelj, pedagog, vzgojitelj, skrbnik lahko nalogo prilagodi sposobnostim otrok. Pri tem je pomembno, da jih pozna, razume, spodbuja, da jih ne popravlja, temveč gradi na zaupanju, občutku varnosti in pripadnosti ter na otrokovem izkustvenem učenju.

V nadaljevanju prikazujeva primer variacij na podlagi enega kartončka iz didaktičnega pripomočka.

Variacija 1

Starostno obdobje: 3–6 let.

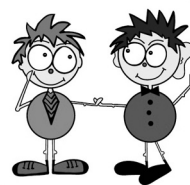
Cilj: Spodbujanje slušne pozornosti na področju govora in jezika.

Naloga: Pomočnik poje pesem *Kuža pazi* avtorja Janeza Bitenca. Ko otroci zaslišijo spremenjeno besedo, plosknejo.

KUŽA SE PAZI!

Pomočnik bere pesem Kuža pazi avtorja Janeza Bitenca.
Ugotovi spremenjeno besedo.

OSNOVA:

Kuža pazi, z repkom miga,
vstane, leže, tačko da.
Hišo čuva, jezno laja,
če nikogar ni doma.

PRIMER 1:

Kuža pazi, z repkom miga,
vstane, leže, nogo da.
Hišo čuva, jezno laja,
če nikogar ni doma.

PRIMER 2:

Kuža pazi, z noskom miga,
vstane, leže, tačko da.
Šolo čuva, jezno laja,
če nikogar ni doma.

PRIMER 3:

Kuža pazi, z repkom miga,
vstane, sede, tačko da.
Hišo pazi, jezno laja,
če vsi skupaj smo doma.

SLIKA 2 Izbrani kartonček *Kuža se pazi!*

Variacija 2

Starostno obdobje: 6–9 let.

Cilji: Spodbujanje slušne pozornosti na področju govora in jezika; utrjevanje zavedanja o zadnjem glasu v besedi; razvijanje fonološkega zavedanja.

Naloga: Pomočnik zapoje pesem *Kuža pazi* avtorja Janeza Bitenca. Ko otroci zaslišijo besedo, ki se konča na črko A, počepnejo.

Variacija 3

Starostno obdobje: 9–12 let.

Cilji: Spodbujanje slušne pozornosti na področju govora in jezika; učenci razvijajo abstraktno mišljenje; učenci se zavedajo svojega telesa in z njim prikazujejo pojme, ki so jih slišali; razvijanje preciznosti grobe in fine motorike.

Naloga: Otroci v počasnejšem tempu pojejo pesem *Kuža pazi*

avtorja Janeza Bitenca. Med petjem s telesom prikazujejo posamezne besede, besedne zveze. Otrokom pojasnimo, da morajo biti njihove kretnje tako nazorne, da bi jih razumel tudi človek, ki ne sliši.

Variacija 4

Starostno obdobje: 12–15 let.

Cilji: Spodbujanje slušne pozornosti na področju govora in jezika; učenci urijo koordinacijo telesa; učenci povezujejo mišljenje z gibanjem; razvijanje zaporedij in miselnih povezav.

Naloga: Pomočnik v počasnejšem tempu poje pesem *Kuža pazi* avtorja Janeza Bitenca. Otroci se z desno roko dotaknejo leve pete, kadar zaslišijo besedo, ki se začne na črke od A do K. Kadar zaslišijo besedo, ki se začne na črke od L do Ž, pa se z levo roko za hrbtom dotaknejo desne pete. Primeri:

- kuža (prva črka K – desna roka se dotakne leve pete);
- pazi (prva črka P – leva roka se za hrbtom dotakne desne pete);
- z (prva črka Z – leva roka se za hrbtom dotakne desne pete);
- repkom (prva črka R – leva roka se za hrbtom dotakne desne pete);
- miga (prva črka M – leva roka se za hrbtom dotakne desne pete) ...

Variacija 5

Vsebinsko področje: matematika, poštevanika.

Cilji: Spodbujanje slušne pozornosti na področju predstav; učenci utrjujejo poštevaniko števila 2; učenci utrjujejo matematične pojme.

Naloga: Pomočnik v počasnejšem tempu poje pesem *Kuža pazi* avtorja Janeza Bitenca. Otroci sproti štejejo vse glasove A, ki jih slišijo. Vsoto delijo z 2. Koliko je rezultat?

Variacija 6

Vsebinsko področje: slovenščina.

Cilji: Spodbujanje vidne pozornosti na področju predstav; učenci utrjujejo znanje o samoglasnikih; urjenje razumevanja in upoštevanja slišanih navodil; utrjevanje zapisa po nareku in tempa pisanja.

Naloga: Pomočnik v počasnejšem tempu narekuje pesem *Kuža pazi* avtorja Janeza Bitenca. Otroci pišejo po nareku in pri tem sočasno obkrožijo vse samoglasnike, vsak drugi A pa podčrtajo. Koliko A-jev so podčrtali?

Variacija 7

Vsebinsko področje: medpredmetno povezovanje, slovenščina, geografija.

Cilji: Spodbujanje slušne pozornosti na področju predstav; učenci utrjujejo znanje o besednih vrstah; učenci utrjujejo poznavanje smeri neba; učenci se urijo v tempu predelovanja informacij.

Naloga: Pomočnik v počasnejšem tempu poje pesem *Kuža pazi* avtorja Janeza Bitenca. Otroci se obrnejo proti severu, kadar zaslišijo samostalnik, proti jugu pa, kadar zaslišijo glagol. Na zahod se obrnejo, kadar zaslišijo pridevnik, in proti vzhodu, kadar zaslišijo katero koli drugo besedno vrsto.

Spletna stran www.pozoren.si

Upoštevajoč današnjo informacijsko ozaveščeno družbo sva izdelek nadgradili s postavitvijo spletne strani www.pozoren.si. Na svetovnem spletu bi radi predstavili namen in pomen najinega dela, rezultate raziskave, priporočila za učitelje, starše, otroke ter sam didaktični pripomoček. Uporabnik didaktičnega pripomočka *Pozorko* lahko z aktivacijsko kodo dostopa do delovnih listov.

Posebno pozornost namenjava zavihku Blog, kjer bi radi delili izkušnje, misli, odgovarjali na morebitna vprašanja. Zato dajeva možnost, da se prav na tem mestu najdejo sogovorniki in spregovorijo o dilemah, vsakdanjih izzivih, predstavijo rešitve, primere dobrih praks ali pa zgolj ponudijo medsebojno podporo in pripravljenost poslušati.

O raziskavi

Ideje za naloge, ki spodbujajo aktivno pozornost, so se začele razvijati, število pripravljenih nalog se je povečevalo, vedno bolj pa sva si želeli povratnih informacij o delu in razmišljali o njih. Odločili sva se, da bova v šolskem letu 2015/2016 opravili raziskavo, ki nama bo prinesla odgovore na hipoteze, postavljene na začetku. Izvedli sva jo med drugošolci Osnovne šole Vransko-Tabor. Določili sva eksperimentalni in dva kontrolna razreda.

Pred začetkom raziskave sva postavili naslednje hipoteze:

- Z vsakodnevnim usmerjenim izvajanjem vaj, ki spodbujajo aktivno pozornost, se izboljša slušna pozornost.
- Z vsakodnevnim usmerjenim izvajanjem vaj, ki spodbujajo aktivno pozornost, se izboljša vidna pozornost.
- Z vsakodnevnim usmerjenim izvajanjem vaj, ki spodbujajo aktivno pozornost, se poveča koncentracija učencev, kar vpliva na zmanjšanje števila napak.
- Z vsakodnevnim usmerjenim izvajanjem vaj, ki spodbujajo aktivno pozornost, učenci izboljšajo hitrost predelovanja informacij, kar vpliva na izboljšanje tempa dela.
- Z vsakodnevnim usmerjenim izvajanjem vaj, ki spodbujajo aktivno pozornost, učenci izboljšajo spomin.

V eksperimentalnem razredu je učiteljica z učenci vsak dan deset do petnajst minut izvajala naloge za spodbujanje aktivne pozornosti. V povprečju so opravili dve nalogi na dan, tako na področju vidne kot slušne pozornosti. Učiteljici sva pustili svobodno izbiro pri umeščanju nalog v učni proces. Vključevala jih je v različne dele ure, pri različnih predmetih, jih namenila za vmesno sprostitev, sodelovalno učenje in pridobivanje pozornosti, za dvig notranje motivacije, vključila jih je tudi v dneve dejavnosti in v izvajanje prednostne naloge naše šole ter jih prilagodila obravnavani učni snovi. Učni procesi v kontrolnih razredih pa so potekali nespremenjeno. Namen raziskave ni bilo tekmovanje med razredi, ampak spremljanje napredka vsakega razreda posebej.

Zaključki raziskave

Glede na rezultate lahko skleneva, da so se vse najine hipoteze potrdile in da sva hkrati dosegli vse cilje, ki sva si jih na začetku projekta zastavili. Redno in sistematično izvajanje kratkih vaj, ki spodbujajo aktivno pozornost, postopno izboljša slušno in vidno pozornost. Prav tako otroci dlje časa vztrajajo pri dejavnosti in naredijo manj napak. Opazno je tudi izboljšanje pri hitrosti predelovanja informacij, kar posledično vpliva na tempo dela. Učenci si zapomnijo več podatkov, torej se izboljša spomin. Najpomembnejše pa je, da iščejo nove poti do cilja, njihov način razmišljanja se postopoma razvija od konvergentnega k divergentnemu. Velik napredek je opaziti tudi na področju samopodobe. Zaradi vseh prej omenjenih spretnosti postanejo učenci samozavestnejši, bolj zaupajo vase, v svoje sposobnosti, so bolj odprti za nove izzive.

Zavedava se, da rezultatov ni mogoče opaziti takoj in da je po-

trebno redno, sistematično delo. Tako otrokom privzgjajamo delovne navade, spretnosti, veščine, ki so izredno pomembne in neprecenljive za njihovo življenje. Aktivna pozornost je pomembna pri usvajanju branja, pisanja, računanja ... Če povzameva, je izredno pomembna v celotnem učnem procesu. Vse to je popotnica za življenje, saj moramo biti pri tempu, ki ga prinaša sodobni način življenja, in med vsemi dražljaji, ki nas obdajajo, vsak trenutek sposobni vso svojo pozornost aktivno usmeriti na dražljaj, ki je v danem trenutku za nas najpomembnejši.

Zaključek

Svojo pozornost vsakdo usmerja v nekaj. Toda kaj je to »nekaj« in kako dolgo bo vztrajal pri tem, je zelo različno. Velikokrat smo pozorni na dogajanje okoli sebe, ne vemo pa natančno, kaj se je zgodilo. Naša pozornost je bila razpršena, ni bila usmerjena na točno določen dogodek, zato si je spomin zabeležil le bežen vtis. Kadar je naša pozornost aktivna in dlje časa osredotočena na en sam dražljaj, spomin beleži tudi podrobnosti. In prav ta večina je ena temeljnih v procesu učenja.

Vsak človek se je rodil z določeno stopnjo aktivne pozornosti, vendar se možgani ob rojstvu niso prenehali razvijati. Možgani potrebujejo izkušnje in prav te nas učijo in izboljšujejo. Tako kot mora športnik ohranjati in vzdrževati kondicijo, da bi dosegel vrhunske rezultate, moramo tudi pozornost krepiti in spodbujati. Pomembno je redno in sistematično delo.

Če hočemo pritegniti otrokovo pozornost, moramo najprej pridobiti njegovo zanimanje, spodbuditi pozitivno motivacijo. Z didaktičnim pripomočkom *Pozorko* si prizadevava pozornost pridobiti na zabaven in zanimiv način, da bodo otroci na nezavedni ravni urili aktivno pozornost, ki je pomembna zdaj in tudi na splošno v življenju.

Didaktični pripomoček *Pozorko* je odgovor na vprašanje: »Kako naj učencem pomagam, da bodo lažje vztrajali v aktivni pozornosti?« Redno in sistematično izvajanje vaj v daljšem obdobju prinaša spodbudne pozitivne rezultate, ki kažejo na to, da je uporaben in učinkovit.

Literatura

- Beyer, G. 1992. *Urjenje spomina in koncentracije*. Ljubljana: DZS.
Keller, G. 2000. *Boljša motivacija – uspešnejše učenje*. Ljubljana: Center za psihodiagnostična sredstva.

Mravlje, F. 1999. *Pozorno poslušanje z razumevanjem*. Nova Gorica: Educa.

■ Sanja Draksler je učiteljica v Osnovni šoli Vransko-Tabor.
sanjamarn@gmail.com

Darja Korpnik je svetovalna delavka in učiteljica
v Osnovni šoli Vransko-Tabor.
darjakorpnik@gmail.com